

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง คำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำไปปิดประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และที่ในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันปิดประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน ๔ พันธุ์ ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังนี้

๑. มาการเร็ตพันธุ์จุฬาพัฒนา (*Argyranthemum frutescens* 'CHULAPHAT')
๒. พรหมลูกผสมพันธุ์พรหมพราว (พรหม วว. ๑๖) (*Mitrephora* 'Phrom Proud (Phrom worwor 16)')
๓. พรหมลูกผสมพันธุ์พรหมบุษรา (พรหม วว. ๑๗) (*Mitrephora* 'Phrom Busara (Phrom worwor 17)')
๔. ทูเรียนพันธุ์ศรีสะเกษ 239 (*Durio zibethinus* 'Si Sa Ket 239')

กรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพันธุ์พืชดังกล่าวให้ทราบโดยทั่วกัน ปราบกฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิสูจน์ ว่าการยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๙๔๐ ๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันปิดประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(นางวิลาวัลย์ ไคร้ครวญ)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

มากาเร็ดพันธุ์จุฬาพัฒนา
(*Argyranthemum frutescens* 'CHULAPHAT')

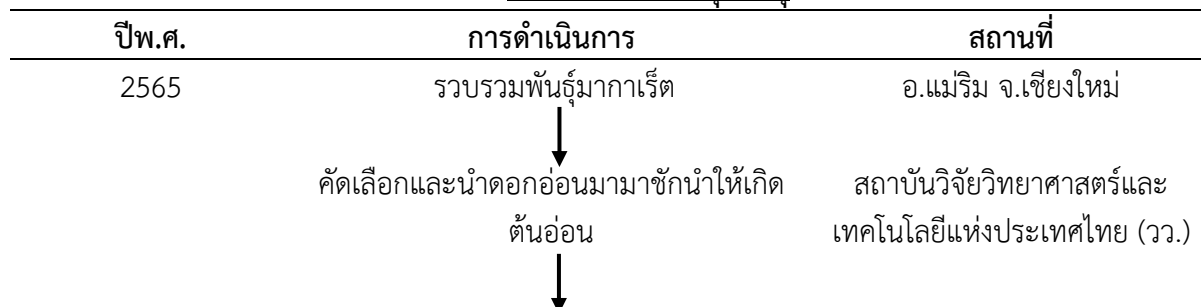
ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

- ชื่อ – สกุล** 1. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)
2. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
- ที่อยู่** 1. 35 เทคโนโลยี ถนนเลียบคลองห้า ตำบลคลองห้า อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120
2. 196 ถ. พหลโยธิน แขวง ลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
- โทรศัพท์** 1. 0-2577-9000
2. 0-2579-1370 ถึง 9

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

มากาเร็ดพันธุ์จุฬาพัฒนา เป็นพันธุ์กลาย ที่ได้จากการปรับปรุงพันธุ์ด้วยการฉายรังสีแกมมา โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ภายใต้แผนโครงการ “การยกระดับการปลูกเลี้ยงพืชกลุ่มแอสเตอร์ ด้วยนวัตกรรมการขยายพันธุ์พืชปลอดโรคเชิงพาณิชย์” ประจำปี พ.ศ. 2565 โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพงศ์ จันจุฬา นักวิจัย ศูนย์เชี่ยวชาญนวัตกรรมเกษตรสร้างสรรค์ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) และทีมวิจัย ได้รวบรวมพันธุ์มากาเร็ดจากแปลงเกษตรในพื้นที่อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 โดยไม่สามารถยืนยันพันธุ์และชื่อพันธุ์จากแหล่งที่มาเดิม และคัดเลือกพันธุ์ที่มีลักษณะดี สวยงาม แตกกอให้จำนวนหน่อมาก มาเพาะเลี้ยงดอกอ่อนในอาหารแข็งสูตร MS ที่เติมสารควบคุมการเจริญเติบโตในกลุ่มไซโตไคนิน จนเกิดต้นอ่อนจำนวนมาก จากนั้นชักนำให้ต้นอ่อนเกิดการกลายพันธุ์ด้วยรังสีแกมมาที่ปริมาณรังสี 20 เกรย์ ตัดและย้ายเนื้อเยื่อ (Subculture) จำนวน 3 ครั้ง ห่างกันประมาณ 1 เดือน แล้วย้ายต้นกล้าที่มีลำต้นและรากสมบูรณ์แข็งแรง ปี พ.ศ. 2566 ออกปลูกใน Clean nursery ของศูนย์เชี่ยวชาญนวัตกรรมเกษตรสร้างสรรค์ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) คัดเลือกต้นที่มีลักษณะสีดอก ลักษณะดอก แตกต่างไปจากเดิม มาเพิ่มจำนวนด้วยการเพาะเลี้ยงอ่อนในอาหารแข็งสูตร MS ที่เติมสารควบคุมการเจริญเติบโตในกลุ่มไซโตไคนิน และตัดแยกหน่อจากต้นแม่เพื่อให้แตกต้นใหม่เพื่อทำการขยายต้นพันธุ์เพิ่มจำนวน และส่งมอบให้เกษตรกรไปปลูกเลี้ยงและจำหน่าย

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ชักนำให้เกิดการกลายพันธุ์ด้วยรังสีแกมมา

ศูนย์บริการฉายรังสีแกมมา
ม.เกษตรศาสตร์ บางเขน

↓
ตัดและย้ายเนื้อเยื่อ 3 ครั้ง

วว.

↓
ชักนำให้เกิดราก

วว.

2566

↓
ปลูกลงใน Clean nursery

วว.

↓
คัดเลือกพันธุ์

↓
ขยายพันธุ์เพิ่มจำนวน

วว.

2567

↓
ปลูกทดสอบในแปลงปลูก

อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี

↓
มากาเร็ตพันธุ์จุฬาพัฒน์

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย มากาเร็ตพันธุ์จุฬาพัฒน์ ชื่อวิทยาศาสตร์ *Argyranthemum frutescens* 'CHULAPHAT'
วงศ์ Asteraceae ไม้ล้มลุก ไม้ดอกไม้ประดับ

ลำต้น พุ่มสูง 0.50-1 เมตร ลำต้นแตกกิ่งก้านเป็นพุ่ม

ใบ ใบเดี่ยว รูปแถบ กว้าง 1-2 เซนติเมตร ยาว 10-13 เซนติเมตร ขอบหยัก แผ่นใบหนา สีเขียวเข้ม

ดอก/ช่อดอก ช่อดอกแบบช่อกระจุก ออกที่ปลายยอด ดอกซ้อนเรียงตัวกันแน่น เส้นผ่านศูนย์กลาง 2-3 เซนติเมตร กลีบดอกย่อยวงนอกรูปขอบขนาน สีชมพู (purple 75 A) กลีบดอกย่อยวงในสีชมพูเข้ม (purple 75 B)

ลักษณะอื่น ๆ

1. การตอบสนองต่อช่วงวัน 13.5 ชั่วโมง (พืชวันสั้น)
2. อายุการเก็บเกี่ยว 4 เดือน
3. มีดอกจำนวนมาก 225-700 ดอก/ต้น (1 ต้น มี 3-5 ก้านช่อดอก 1 ก้านช่อดอก มี 15-20 ก้านดอกย่อย)
4. ผลผลิต 3-4 กอ 1 กิโลกรัม หรือ 200-250 กรัม/กอ

ภาพที่ 1 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของมากาเร็ดพันธุ์จุฬาพัฒนา
ก-ข ต้นและช่อดอก ค-ง ใบ จ ดอก

มากาเร็ดพันธุ์จุฬาพัฒนา

พรหมลูกผสมพันธุ์พรหมพราว (พรหม วว. ๑๖)
(*Mitrephora* ‘Phrom Proud (Phrom worwor 16)’)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล   สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)
ที่อยู่   35 หมู่ที่ 3 ตำบลคลองห้า อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี รหัสไปรษณีย์ 12120
โทรศัพท์   02 5779000

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

พรหมลูกผสมพันธุ์พรหมพราว (พรหม วว.๑๖) (*Mitrephora diversifolia* (Span.) Miq.) x *keithii*) เป็นลูกผสมของพืชสกุลมหาพรหม ที่เกิดจากการผสมข้ามชนิด ระหว่าง มหาพรหมออสเตรเลีย (*Mitrephora diversifolia* (Span.) Miq.) เป็นพันธุ์แม่ และกลาย (*Mitrephora keithii* Ridl.) เป็นพันธุ์พ่อ พัฒนาพันธุ์โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) มีวัตถุประสงค์ของการปรับปรุงเพื่อให้ได้สายพันธุ์ใหม่ที่สามารถออกดอกตลอดทั้งปี เพื่อให้สามารถออกดอกได้ตั้งแต่ลำต้นมีทรงพุ่มขนาดเล็ก เพื่อปลูกเลี้ยงในพื้นที่ขนาดเล็กหรือสามารถปลูกเลี้ยงในกระถางได้ และเพื่อให้ดอกมีสีสนสวยงามและมีกลิ่นหอม ดำเนินการพัฒนาสายพันธุ์พรหมลูกผสมโดย ดร.อนันต์ พิริยะภัทรกิจ ตำแหน่งนักวิจัยอาวุโส สังกัดศูนย์เชี่ยวชาญชาวนวัตกรรมเกษตรสร้างสรรค์ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) เป็นนักปรับปรุงพันธุ์ เริ่มคัดเลือกต้นแม่พันธุ์ และพ่อพันธุ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 และผสมในปี พ.ศ. 2563 เมื่อติดผลและเมล็ดจึงนำมาเพาะ ได้ต้นกล้า จำนวน 2 ต้น ออกดอกครั้งแรกในปี พ.ศ. 2566 จากนั้นจึงปลูกทดสอบการเจริญเติบโต และตรวจสอบระยะเวลาการออกดอก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 และขยายพันธุ์โดยวิธีการต่อกิ่งลูกผสมดังกล่าว ณ ศูนย์เชี่ยวชาญชาวนวัตกรรมเกษตรสร้างสรรค์ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ดอกออกตรงข้ามใบ มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางดอกเท่ากับพันธุ์แม่ และพันธุ์พ่อ แต่ดอกมีกลิ่นหอมกว่า บริเวณปลายกลีบดอกชั้นในสีชมพู โคนกลีบสีขาว และชั้นนอกสีขาว โคนกลีบสีเขียวอ่อน ดอกมีกลิ่นหอมอ่อน ๆ ระยะเวลาบานของดอก 3 วัน ในแต่ละช่อดอกมีดอกย่อย 3 – 4 ดอกสามารถออกได้ตั้งแต่ลำต้นสูง 1 เมตร และออกดอกได้ตลอดทั้งปี ทั้งนี้ได้ออกดอกมาแล้ว 3 รอบ ซึ่งมีลักษณะและสีสนของดอกคงที่ เมื่อเจริญเติบโตเต็มที่ทรงพุ่มมีขนาดเล็ก สามารถพัฒนาปลูกเลี้ยงเป็นไม้กระถางได้หรือไม่จัดตกแต่งสวนได้

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	ขั้นตอนการดำเนินงาน	สถานที่
2562	คัดเลือกต้นแม่พันธุ์ และพ่อพันธุ์	ศูนย์เชี่ยวชาญนวัตกรรม เกษตรสร้างสรรค์
2563	↓ มหาพรหมออสเตรเลีย x กลาย	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีแห่ง ประเทศไทย (วว.)
2563	เมื่อติดผลและเมล็ดจึงนำมาเพาะ ได้ต้นกล้าจำนวน 2 ต้น	
2566	↓ ออกดอกครั้งแรก และปลูกทดสอบการเจริญเติบโต ตรวจสอบระยะเวลาการออกดอก และขยายพันธุ์โดยวิธีการ ต่อกิ่งลูกผสม ↓ พรหมลูกผสมพันธุ์พรหมพราว (พรหม วว.๑๖)	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย พรหมลูกผสมพันธุ์พรหมพราว (พรหม วว.๑๖) ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Mitrephora</i> 'Phrom Proud (Phrom worwor 16)' วงศ์ Annonaceae ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ยืนต้น ขนาดเล็ก
ราก	ระบบรากแก้ว มีลักษณะช่วงโคนโตแล้วเรียวเล็กลงจนถึงปลาย และมีรากแขนง รากอ่อนสี น้ำตาลอ่อน รากแก่สีน้ำตาลเข้ม
ลำต้น	ไม้ยืนต้นขนาดเล็ก ความสูงของลำต้น 120 – 200 เซนติเมตร เมื่ออายุ 2 ปี เปลือกลำต้นสี น้ำตาลอ่อน และผิวเรียบ
ใบ	ใบเดี่ยวเรียงสลับ ใบรูปหอก กว้าง 4 – 8 เซนติเมตร ยาว 8 – 12 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ผิวใบเรียบเป็นมันทั้งสองด้าน สีเขียวอ่อน แผ่นใบค่อนข้างหนา เส้นใบเด่นชัด ขอบใบมีลักษณะเป็นคลื่นเล็กน้อย
ดอก/ช่อดอก	ดอกเดี่ยว ลักษณะทรงดอกคว่ำ ดอกบานเต็มที่ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางดอก 3 – 4 เซนติเมตร กลีบเลี้ยงสีน้ำตาลอ่อน จำนวน 3 กลีบ กลีบดอกชั้นนอก บริเวณโคนกลีบสี เขียวอ่อน ปลายกลีบสีขาวลักษณะโค้ง จำนวน 3 กลีบ กว้าง 1.5 – 2.0 เซนติเมตร ยาว 3.0 – 3.5 เซนติเมตร กลีบดอกชั้นใน จำนวน 3 กลีบ บริเวณโคนกลีบสีขาว ปลายกลีบโค้ง ติดกันทรงมน มีขนอ่อนด้านในบริเวณปลายกลีบ สีชมพูอ่อน กว้าง 1 – 2 เซนติเมตร ยาว 3.0 – 3.5 เซนติเมตร ก้านช่อดอกยาว 0.5 – 1.0 เซนติเมตร ดอกมีกลิ่นหอมอ่อน เกสรเพศผู้ อยู่รอบฐานดอก จำนวน 60 - 75 อัน ยาว 1.0 – 1.2 มิลลิเมตร ตรงกลางดอก มีเกสรเพศเมีย จำนวน 4 - 5 อัน

ผล/เมล็ด ผลกลุ่ม มีผลย่อยทรงกลม 5 – 6 ผล สีเขียว เมื่อผลแก่เปลี่ยนเป็นสีเหลือง ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 3.5 – 4.0 เซนติเมตร เมล็ดสีน้ำตาลอ่อน ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.5 – 1.0 เซนติเมตร

- ลักษณะอื่น ๆ**
1. อายุตั้งแต่เมล็ดงอกจนกระทั่งออกดอก 3 ปี
  2. การเรียงตัวของใบค่อนข้างโปร่ง ใบเรียว เส้นใบเด่นชัด ขอบใบเป็นคลื่น ทำให้ทรงพุ่มโปร่งมองเห็นดอกชัดเจน
  3. สามารถออกดอกได้เร็ว และออกดอกตลอดทั้งปี

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพรหมลูกผสมพันธุ์พรหมพราว (พรหม วว.๑๖)
ก ต้น ข ใบและดอก ค-ง ดอก

พรหมลูกผสมพันธุ์พรหมพราว (พรหม วว.๑๖)

พรมลูกผสมพันธุ์พรมบุษรา (พรม วว. ๑๗)
(*Mitrephora* ‘Phrom Busara (Phrom worwor 17)’)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล   สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)
ที่อยู่   35 หมู่ที่ 3 ตำบลคลองห้า อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี รหัสไปรษณีย์ 12120
โทรศัพท์   02 5779000

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

พรมลูกผสมพันธุ์พรมบุษรา (พรม วว. ๑๗) (*Mitrephora tomentosa* Hook.f. & Thomson x *keithii*) เป็นลูกผสมของพืชสกุลมหาพรม ที่เกิดจากการผสมข้ามชนิด ระหว่าง มะปวน (*Mitrephora tomentosa* Hook.f. & Thomson) เป็นพันธุ์แม่ และกลาย (*Mitrephora keithii* Ridl.) เป็นพันธุ์พ่อ มีวัตถุประสงค์ของการปรับปรุงเพื่อให้ได้สายพันธุ์ใหม่ที่สามารถออกดอกตลอดทั้งปี เพื่อให้สามารถออกดอกได้ตั้งแต่ลำต้นมีทรงพุ่มขนาดเล็ก เพื่อปลูกเลี้ยงในพื้นที่ขนาดเล็กหรือสามารถปลูกเลี้ยงในกระถางได้ และเพื่อให้ดอกมีสีส้มสวยงามและมีกลิ่นหอม ดำเนินการพัฒนาสายพันธุ์พรมลูกผสมโดยพัฒนาพันธุ์โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) มีวัตถุประสงค์ของการปรับปรุงเพื่อให้ได้สายพันธุ์ใหม่ที่สามารถออกดอกตลอดทั้งปี เพื่อให้สามารถออกดอกได้ตั้งแต่ลำต้นมีทรงพุ่มขนาดเล็ก เพื่อปลูกเลี้ยงในพื้นที่ขนาดเล็กหรือสามารถปลูกเลี้ยงในกระถางได้ และเพื่อให้ดอกมีสีส้มสวยงามและมีกลิ่นหอม ดำเนินการพัฒนาสายพันธุ์พรมลูกผสมโดย โดยมี ดร.อนันต์ พิริยะภัทรกิจ ตำแหน่งนักวิจัยอาวุโส สังกัดศูนย์เชี่ยวชาญนวัตกรรมเกษตรสร้างสรรค์ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) เป็นนักปรับปรุงพันธุ์ เริ่มคัดเลือกต้นแม่พันธุ์ และพ่อพันธุ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 และผสมในปี พ.ศ. 2558 เมื่อติดผลและเมล็ดจึงนำมาเพาะ ได้ต้นกล้า จำนวน 10 ต้น ออกดอกครั้งแรกในปี พ.ศ. 2562 ปลูกทดสอบการเจริญเติบโต จากนั้นจึงคัดเลือกต้นที่มีลักษณะดอกที่สวยงาม และออกดอกดี พร้อมทั้งศึกษาระยะเวลาการออกดอก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 และขยายพันธุ์โดยวิธีการต่อกิ่งลูกผสมดังกล่าว ณ ศูนย์เชี่ยวชาญนวัตกรรมเกษตรสร้างสรรค์ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ดอกมีขนาดเท่ากับพันธุ์แม่ และมีขนาดใหญ่กว่าพันธุ์พ่อ กลีบดอกชั้นในส่วนปลายสีส้มลายแดง ส่วนโคนกลีบสีเหลือง และชั้นนอกสีแรกบานเป็นสีเหลือง เมื่อบานเต็มที่จะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองเข้ม ดอกมีกลิ่นหอมอ่อนๆ ระยะเวลายานของดอก 3 วัน ในแต่ละช่อดอกสามารถผลิตดอกใหม่ได้หลายรอบ สามารถออกได้ตั้งแต่ลำต้นสูง 1 เมตร ดอกออกเป็นกระจุก แต่ละกระจุกมีหลายดอกย่อย และออกดอกได้ตลอดทั้งปี ทั้งนี้ได้ออกดอกมาแล้ว 10 รอบ ซึ่งมีลักษณะและสีส้มของดอกคงที่ เมื่อเจริญเติบโตเต็มที่ทรงพุ่มมีขนาดเล็ก สามารถพัฒนาปลูกเลี้ยงเป็นไม้กระถางได้ หรือไม้จัดตกแต่งสวนได้

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	ขั้นตอนการดำเนินงาน	สถานที่
2555	คัดเลือกต้นแม่พันธุ์ และพ่อพันธุ์	ศูนย์เชี่ยวชาญนวัตกรรม เกษตรสร้างสรรค์
2558	มะป่วน x กลาย	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีแห่ง ประเทศไทย (วว.)
2558	เมื่อติดผลและเมล็ดจึงนำมาเพาะ ได้ต้นกล้าจำนวน 10 ต้น	
2562	ออกดอกครั้งแรก และปลูกทดสอบการเจริญเติบโต คัดเลือกต้นที่มีลักษณะดอกที่สวยงาม และออกดอกดี ศึกษาระยะเวลาการออกดอก และขยายพันธุ์โดยวิธีการต่อกิ่ง	
	ลูกผสม	
	↓	
	พรมลูกผสมพันธุ์พรมบุษรา (พรม วว. ๑๗)	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย พรมลูกผสมพันธุ์พรมบุษรา (พรม วว.๑๗) ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Mitrephora</i> 'Phrom Busara (Phrom worwor 17)' วงศ์ Annonaceae ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ยืนต้นขนาดเล็ก
ราก	ระบบรากแก้ว มีลักษณะช่วงโคนโตแล้วเรียวยาวลงจนถึงปลาย และมีรากแขนง รากอ่อนสีน้ำตาล รากแก่สีน้ำตาลเข้ม
ลำต้น	ไม้ยืนต้นขนาดเล็ก ความสูงของลำต้น 250 – 300 เซนติเมตร เมื่ออายุ 3 ปี เปลือกลำต้นสีน้ำตาลเข้ม และผิวเรียบ
ใบ	ใบเดี่ยวเรียงสลับ ใบรูปหอก กว้าง 5.0 – 7.5 เซนติเมตร ยาว 15.0 – 17.0 เซนติเมตร ปลายใบแหลม เส้นใบเด่นชัด สีเขียวเข้ม แผ่นใบหนา หลังใบเรียบ ท้องใบมีเส้นใบเด่นชัด ขอบใบเรียบ บริเวณปลายยอดใบอ่อนมีขนเล็ก ๆ สีน้ำตาลอ่อนปกคลุม
ดอก/ช่อดอก	ดอกเดี่ยว ลักษณะทรงดอกคว่ำ ดอกบานเต็มที่ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางดอก 4.0 – 6.0 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง จำนวน 3 กลีบ กลีบดอกชั้นนอก สีเหลืองเข้มและหนา จำนวน 3 กลีบ ขอบกลีบมีลักษณะเป็นคลื่น กว้าง 2.5 – 3.0 เซนติเมตร ยาว 3.5 – 4.0 เซนติเมตร กลีบดอกชั้นในบริเวณปลายกลีบสีส้มลายแดง ส่วนโคนกลีบสีเหลือง จำนวน 3 กลีบ บริเวณปลายกลีบโค้งติดกันทรงโดม กว้าง 1.5 – 2.5 เซนติเมตร ยาว 2.5 – 3.5 เซนติเมตร ก้านช่อดอกยาว 0.8–1.5 เซนติเมตร มักออกดอกเป็นกระจุก ดอกมีกลิ่นหอมอ่อน เกสรเพศผู้ อยู่รอบฐานดอก จำนวน 65 - 80 อัน ยาว 1.0 – 1.2 มิลลิเมตร ตรงกลางดอกมีเกสรเพศเมีย จำนวน 3 - 5 อัน บางดอกไม่มีเกสรเพศเมีย

ผล/เมล็ด

ผลกลุ่ม มีผลย่อย 5 – 8 ผล สีเขียว เมื่อผลแก่เปลี่ยนเป็นสีเหลือง ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 3.0 – 5.0 เซนติเมตร เมล็ดสีน้ำตาลอ่อน ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.5 – 1.0 เซนติเมตร

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุตั้งแต่เมล็ดงอกจนกระทั่งออกดอก 3 ปี
2. การเรียงตัวของใบแน่น ใบหนา ขอบใบเรียบ เมื่อออกดอกสามารถออกได้ทั้งตรงข้ามใบและบริเวณปลายยอด ทำให้สามารถมองเห็นดอกได้ชัดเจน
3. สามารถปลูกเลี้ยงเป็นไม้กระถางประดับ ซึ่งออกดอกได้เร็ว และออกดอกตลอดทั้งปี

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพรหมลูกผสมพันธุ์พรหมบุษรา (พรหม วว. ๑๗)

ก ทรงต้น (อายุ 4 ปี) ข การออกดอก ค ดอก (บานช่วงแรก) ง ดอก (บริเวณปลายยอด)

พรหมลูกผสมพันธุ์พรหมบุษรา (พรหม วว. ๑๗)

ทุเรียนพันธุ์ศรีสะเกษ 239
(*Durio zibethinus* ‘Si Sa Ket 239’)

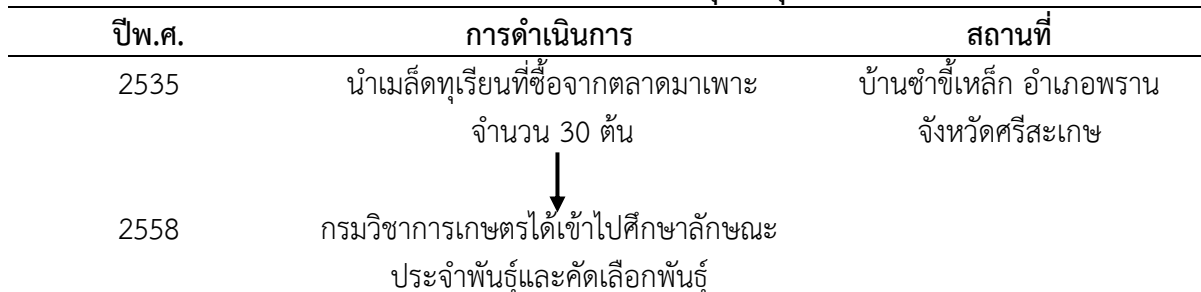
ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

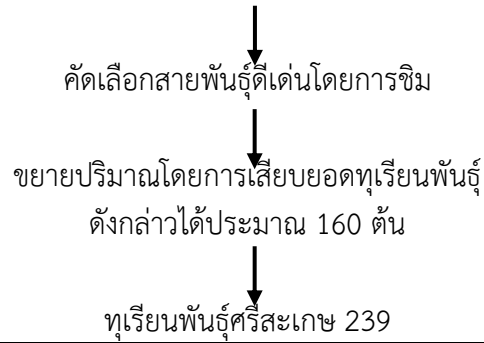
- ชื่อ – สกุล**   1. นายสวาท เผ่าพันธุ์
                         2. จังหวัดศรีสะเกษ
                         3. กรมวิชาการเกษตร
- ที่อยู่**   1. เลขที่ 103 หมู่ที่ 8 บ้านหนองเก่า ตำบลพราน อำเภอบึงนาราง จังหวัดศรีสะเกษ 33150
                         2. ที่ทำการศาลาว่าการจังหวัดศรีสะเกษ ถนนเทพา อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ 33000
                         3. เลขที่ 50 ถนนพหลโยธิน ลาดยาว จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
- โทรศัพท์**   1. 089-9276380

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ทุเรียนพันธุ์ศรีสะเกษ 239 (Si Sa Ket 239) เป็นพันธุ์ทุเรียนที่ได้มาจากการเพาะเมล็ดทุเรียนผสมเปิดตามธรรมชาติ โดยเมื่อปี พ.ศ. 2535 นายสวาท เผ่าพันธุ์ ได้ซื้อทุเรียนจากตลาดบ้านซำฮีเหล็ก อำเภอบึงนาราง จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งพ่อค้าเร่นำมาขายบอกว่าเป็นทุเรียนพันธุ์หมอนทองและพันธุ์ชะนี เมื่อรับประทานแล้วได้นำเมล็ดมาปลูกที่หลังบ้าน จำนวน 30 ต้น เพื่อหวังว่าต้นทุเรียนจะแข็งแรงและเป็นพันธุ์ที่ดี ในปี พ.ศ. 2558 ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร ได้เข้าไปศึกษาลักษณะประจำพันธุ์และคัดเลือกพันธุ์ทุเรียนที่บ้านนายสวาท เผ่าพันธุ์ ศึกษาลักษณะประจำพันธุ์เปรียบเทียบกับทุเรียนพื้นเมืองปลูกด้วยเมล็ดจำนวน 17 สายพันธุ์ที่ปลูกในจังหวัดศรีสะเกษ และทุเรียนสายพันธุ์การค้าต่าง ๆ ได้แก่ หมอนทอง ชะนี ก้านยาว นกหยิบ ทองนวลจันทร์ พวงมณี สาลิกา ก้านดำ หลินลับแล กบสุวรรณ ชุนนนท์ หลงลับแล โดยใช้เครื่องหมายโมเลกุลไมโครแซทเทลไลท์ แล้วหาความสัมพันธ์ทางพันธุกรรม พบว่า ทุเรียนพันธุ์ศรีสะเกษ 239 มีพันธุกรรมใกล้เคียงกับพันธุ์กบสุวรรณและพันธุ์กระดุม และมีการคัดเลือกสายพันธุ์ดีเด่นโดยการชิมจากบุคคลทั่วไปและผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ทุเรียนพันธุ์ศรีสะเกษ 239 มีสีเนื้อและรสชาติดีเด่น ซึ่งศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษร่วมกับจังหวัดศรีสะเกษได้ขยายปริมาณโดยการเสียบยอดทุเรียนพันธุ์ดังกล่าวได้ประมาณ 160 ต้น ในปี พ.ศ. 2566 และพร้อมปลูกในปี พ.ศ. 2567 นี้

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทยทุเรียนพันธุ์ศรีสะเกษ 239 ชื่อวิทยาศาสตร์ *Durio zibethinus* 'Si Sa Ket 239'
วงศ์ Malvaceae ไม้ต้น ไม้ผล

ลำต้น ลำต้นตั้งตรง กิ่งทำมุมฉาก

ใบ ใบเดี่ยว รูปขอบขนานแกมรูปไข่ ยาว 13.9 - 16.0 เซนติเมตรกว้าง 4.2 - 4.8 เซนติเมตร
ปลายใบแหลมเรียว โคนมน สีใบเขียวเข้ม (GN 137 B)

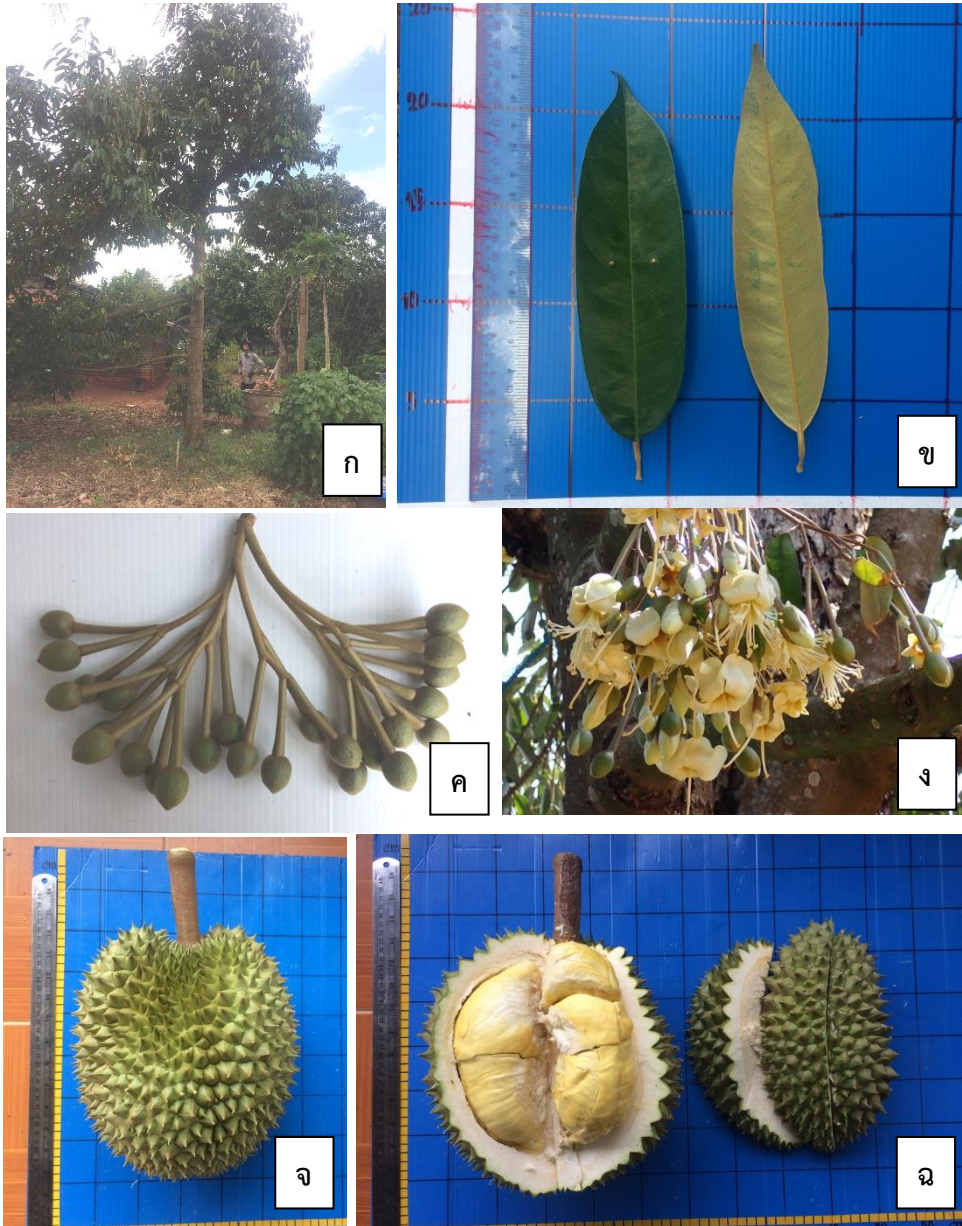
ดอก/ช่อดอก ดอกตูมรูปขอบขนานปลายดอกตูมแหลม กลีบดอกสีขาวแกมเหลือง

ผล ผลรูปทรงกลม ผลยาว 20.9-24.5 เซนติเมตร กว้าง 17.1-20.2 เซนติเมตร ฐานผลบวม ปลายผล
แบบป้าน รูปร่างหนามผลเว้าปลายแหลม ความหนาแน่นของหนามปานกลาง ไม่ปรากฏหนาม
ผลจุดศูนย์กลางบริเวณปลายผล หนามปลายผลงุ้มเข้า หนามรอบขั้วผลงุ้มเข้า ลักษณะบริเวณ
รอยต่อขั้วผลนูนน้อย ความยาวก้านผลปานกลาง สีผลเขียวอ่อน (Green 137B) ความหนาเนื้อ
4.8 เซนติเมตร สีเนื้อเหลืองอ่อน (Yellow 4B) (light yellow flesh color) กลิ่นของเนื้ออ่อน
ลักษณะเนื้อละเอียด ปริมาณน้ำในเนื้อน้อย จำนวนพูต่อผล 4 - 5 พูต่อผล ลักษณะผลเมื่อ
ผ่าตามขวางปรากฏร่องพูตื้น

เมล็ด รูปร่างเมล็ดรูปรีเมล็ด กว้าง 3.10 เซนติเมตร ยาว 5.50 เซนติเมตร หนา 2.20 เซนติเมตร
สีน้ำตาลแกมส้ม (Orange 26 B) (Brown Orange seed color)

ลักษณะอื่น ๆ

1. น้ำหนักผล 2,200 - 3,000 กรัม
2. เปลือกร้อยละ 58.86
3. เนื้อ/ผลร้อยละ 26.07-27.00
4. เมล็ดร้อยละ 7.54
5. ความหวานเนื้อมาก ระดับ 32.5 องศาบริกซ์ (วัดที่ความสุกร้อยละ 100)
6. เมล็ดลิบต่อ 1 ผล ร้อยละ 18.18
7. อายุการเก็บเกี่ยวหลังดอกบาน 105 วัน

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของทุเรียนพันธุ์ศรีสะเกษ 239
ก ต้น ข ใบ ค-ง ช่อดอก จ-ฉ ผลและเนื้อ

ทุเรียนพันธุ์ศรีสะเกษ 239